

A close-up portrait of Ingemar Hansson, a middle-aged man with short, light-colored hair, wearing a dark suit jacket, white shirt, and dark tie. He is looking slightly to the right of the camera with a neutral expression. The background is blurred, showing what appears to be a bookshelf.

En ny skattereform

samtal utifrån Ingemar Hanssons tankar

Läs mer om medlemskap:

Nationalekonomi.se/medlem

NATIONALEKONOMISKA FÖRENINGEN

Grundad 1877

En ny skattereform - samtal utifrån Ingemar Hanssons tankar

Peter Englund

Nationalekonomiska föreningen 5 februari 2019

Kan vi vänta oss en stor skattereform?

Fyrpartiöverenskommelsen

4. *En omfattande skattereform genomförs.*

- ... sänkt skatt på jobb och företagande, bidra till klimat- och miljömål, stärkt konkurrenskraft, utjämna ekonomiska klyftor, sänka marginalsikten, färre betalar statlig inkomstskatt, begränsa undantag, minska hushållens skulder, förbättra bostadsmarknadens funktionssätt, öka finanssektorns skatteandel, långsiktigt trygga välfärden.

5. *Sänkt skatt på arbete och grön skatteväxling.*

- Värnsikten bort 1 jan 2020. Miljöskatternas andel av skatteintäkterna ökas. Höjda miljöskatter växlas mot sänkt skatt på jobb och företagande.

16. *En gynnsam beskattning för växande företag.*

- Uttaget av arbetsgivaravgift sänks. RUT vidgas och taket tredubblas. Äldre-RUT utreds. Extra beskattning vid generationsväxling tas bort. Beskattning av personaloptioner reformeras. 3:12-reglerna utreds i syfte att förenkla.

45. *Ta bort flyttsikten.*

- Räntebelägningen på uppskovsbeloppet avskaffas.

Vägen till Århundredets skattereform

- Systemreformer som avvisats
 - Real beskattning (SOU 1982:1)
 - Utgiftsskatt (SOU 1986:40)
- De pragmatiska utredningarna 1987-89, betänkanden juni 1989
 - Reformerad inkomstbeskattning (SOU 1989:33)
 - Reformerad företagsbeskattning (SOU 1989:34)
 - Reformerad mervärdeskatt m.m. (SOU 1989:35)
- Reformen
 - Riksdagsbeslut juni 1990
 - Genomförd 1991

Bärande tankar

- Lägre marginalsatser
- Bredare skattebaser
- Separera kapital- och förvärvsinkomster
- Enhetlig proportionell skatt på personliga kapitalinkomster
- Förenkla, stävja skattefusk

- Stabila spelregler? Ändringar de första fem åren
 - Värnsatt mm
 - Matmoms, turistmoms mm
 - Skatteregler för småföretagare, skatt på utdelning mm

Nya omständigheter jämfört med 1990/91

- Mer långtgående globalisering bland annat som en följd av digitaliseringen
 - Inte bara kapitalet utan även arbetskraften rör sig
- Skatteverket får information om tillgångar i utlandet
 - Trots allt vissa frihetsgrader att avvika från omvärlden
- Lägre antagande om normal inflation
 - Dock kalibrerades vissa skatter (fastighetsskatten) på låg inflation (2 %)
- Hållbarhet mer i fokus (miljö, social legitimitet, skatteundandragande)
 - Ökat utrymme för skatteväxling
- Ökade inkomstklyftor
 - Gini för disponibel inkomst per konsumtionsenhet från 0,23 år 1995 till 0,32 år 2016.
 - Kapitalinkomster i högsta decilen

Skattereformer sedan mitten av 90-talet

- Avskaffad förmögenhets-, arvs- och gåvoskatt
- Från proportionell fastighetsskatt till fastighetsavgift med tak.
- Ändrad reavinstskatt; räntebeläggning av uppskovsbelopp
- Investeringsparkonto
- ROT och RUT
- Jobbskatteavdrag

Problem i nuvarande skattesystem

- Alltför komplicerade och oenhetliga regler
- Alltför höga marginalsatser för skattemässiga förvärvsinkomster
- Alltför stort låntagande p.g.a. skattesubvention för ränteutgifter
 - Hur stor är subventionen egentligen?
- Alltför stora skillnader i beskattningen av fysiskt kapital
 - Bostäder kontra näringslivets investeringar
- Alltför stora skillnader i beskattningen av olika slags ägt kapital

Utgångspunkter för reformskiss

- Full finansiering
 - På vilken sikt?
- Sammantaget försvarbara fördelningseffekter, t ex genom oförändrad Ginkoefficient
 - Sikt?
- Överflyttning av skatteuttag från arbete till ägt kapital, konsumtion och negativ miljöpåverkan
- Legitimitet inklusive beaktande av likviditetsaspekter men inte av särintressen och lobbyister

Tänkbara huvudsakliga förändringar

- Sänk marginalsatterna för förvärvsinkomster på alla nivåer inklusive att högsta marginalsatten sänks från 60 till 50 % samt höjda skiktgränser så att färre betalar statlig inkomstskatt.
- Enhetlig skattesats på 35 % för kapitalinkomster i stället för skattesatserna 15, 20, 25 och 30 %.
 - Högre skattesats minskar incitament omvandla förvärvsinkomst till kapitalinkomst
- Schablonintäkt på 2 % och slopad fastighetsavgift för småhus. Framtagning av rättvisande taxeringsvärden för bostadsrätt och när sådana föreligger schablonintäkt på 2 % även för bostadsrätt samt slopad fastighetsavgift för hyreshus.
 - Rörlig schablonintäkt à la ISK?
- Ränteutgifter avdragsgilla till 70%
 - Bättre symmetri mot skatt på fastigheter och finansiella tillgångar?

Tänkbara huvudsakliga förändringar, forts

- Slopade avdrag för bolagens nettoränteutgifter och skattesats sänkt till 16,5 %.
- Reducerade nedsättningar och återbetalningar av koldioxid- och energiskatter.
- Avskattning av marknadsnoterade tillgångar och kanske även av småhus och bostadsrätter vid arv och gåva.
- Enhetlig moms på 25 %.
- Miljöskatter?

Andra förändringar för att finansiera och förenkla

- Slopa avdrag för resor till och från arbete
- Slopade investeraravdrag
- Slopade nedsättning av arbetsgivaravgifter för forskning och utveckling
- Högre schablonintäkt för ISK och kapitalförsäkring
 - Men motsvarar idag ungefär en säker ränta
- Enhetliga regler för ROT och RUT, 40 %
 - Men sannolikt skilda effekter på arbetsutbudet?

En systemfråga: Schablonbeskattning av kapitalinkomster?

- ISK, Box etc (inkl. fastigheter, bostadsrätter och skulder)
 - Enkelhet
 - Mätbarhet
- Ska staten eller skattebetalarna bära risken?
- Är ISK-schablonen för låg om hänsyn tas till risk?
- Fast eller rörlig schablon?
 - Fastighetsskatten mer legitim med rörlig schablon?

Övergångsregler

- Successivt införande över tre år för vissa förändringar som
 - Minskade ränteavdrag
 - Schablonintäkt för småhus
 - Reducerade nedsättningar och återbetalningar av koldioxid- och energiskatter
- Tre år alltför kort tid för att fasa in ändrad fastighetsbeskattning?
 - Kapitalisering
 - Hur beskatta historiska kapitalvinster?

Behövs en ny stor reform idag?

- Systemet inte lika sjukt idag som på 1980-talet. Räcker att lappa och laga?
- Lättare balansera fördelningseffekter vid en ”stor reform” med många ändringar samtidigt.
- Behov av systemreform främst för kapital- och fastighetsbeskattningen.

A close-up portrait of Ingemar Hansson, a middle-aged man with short, light-colored hair, wearing a dark suit jacket, white shirt, and dark tie. He is looking slightly to the right of the camera with a neutral expression. The background is blurred, showing what appears to be a bookshelf.

En ny skattereform

samtal utifrån Ingemar Hanssons tankar

Läs mer om medlemskap:

Nationalekonomi.se/medlem

NATIONALEKONOMISKA FÖRENINGEN

Grundad 1877

En ny skattereform - samtal utifrån Ingemar Hanssons tankar

Spencer Bastani

Nationalekonomiska föreningen
Stockholm
5 februari, 2019

Problembeskrivning

- Alltför höga marginalsatser på förvärsinkomster
- Obalans i beskattningen av arbete kontra kapital
- Omotiverade skillnader i beskattningen av olika former av kapital med flera olika (effektiva) skattesatser
- Regressiv beskattning av bostäder.

Fyrpartiöverenskommelsen 2019

- Välkommet borttagande av värns-katten, men fler och bredare skattesänkningar på arbete behövs
- Välkommen expansion av RUT. Bra att skattesubventionera tjänster som nyttjas mer av individer med högt arbetsutbud. Mindre tydlig logik vad gäller ROT.
- Grön skatteväxling - ingen gratislunch
- Reformpaketet kan ge intrycket av att "peta i detaljer" - viktigt att inte särintressen styr och större (obekväma) reformer uteblir.

Tänkbara reformer

- Sänk marginals-katten kraftigt för medelstora och höga inkomster.
- Undvik "hoppet" i marginals-katt vid brytpunkten för statlig inkomstskatt.
- Höj skatten på lågt beskattade kapitalinkomster.
- Inför progressiv fastighetsskatt.

Tänkbara reformer (forts.)

- Om en ny fastighetsskatt införs kan ränteavdragen vara kvar eller justeras något.
- Skatt på reavinsten bör finnas kvar, men justeras baserat på fastighetsskattens utformning.
- Fastigheter bör beskattas genom en kombination av skatt på schablonintäkt (fastighetsskatt) och skatt på kapitalvinst (reavinstskatt).

Tänkbara reformer (forts.)

- Dagens system med schablonbaserad beskattning av sparande i ISK är "regressivt". Ju högre avkastning, ju lägre procentuell skattesats i förhållande till marknadsvärdet.
- Kan vi kombinera schablonbeskattning (ISK, Box) med traditionell kapitalbeskattning?
- Betrakta uttag ur "boxen" som försäljning av ett värdepapper med en värdeökning lika med den för boxen som helhet.
- Vid "normalavkastning" är uttag skattefria.

Övrigt

- Enhetlig moms på 25% med undantag för varor/tjänster som efterfrågas mer av individer som jobbar fler timmar (barnomsorg, RUT-tjänster)
- Bra att reducera komplexiteten i skattesystemet och antalet specialregler.
- Minskar resurser som läggs på skatteplanering.
- Skillnader i skatteböroda mellan oinformerade och informerade grupper i samhället växande problem (Bastani et al. 2019)

A close-up portrait of Ingemar Hansson, a middle-aged man with short, light-colored hair, wearing a dark suit jacket, white shirt, and dark tie. He is looking slightly to the right of the camera with a neutral expression. The background is blurred, showing what appears to be a bookshelf.

En ny skattereform

samtal utifrån Ingemar Hanssons tankar

Läs mer om medlemskap:

Nationalekonomi.se/medlem

NATIONALEKONOMISKA FÖRENINGEN

Grundad 1877

Praktiska genomförandeaspekter på en skattereform

Linda Haggren

Skatte- och tullavdelningen, Finansdepartementet

Tre budskap

- Jurister och ekonomer – samarbeta
- Tänk på EU-rätten – från början
- Tänk på både politiska och tekniska svårigheter

Jurister och ekonomer – samarbeta

- Tidigt involvera både jurister och ekonomer
- Tidigt börja skriva och tänka i lagtext, även ekonomer
- Glöm inte skatteförfarandefrågor
- Försök förenkla – både språk och regler
- Fundera på konsekvenserna tidigt

Tänk på EU-rätten – från början

- EU:s statsstödsregler begränsar vad man kan göra, man kan inte gynna en bransch, en region eller vissa företag, finns undantag
- EU:s regler om fri rörlighet, vi kan inte gynna svenska företagsverksamheter
- På områden där det finns direktiv måste vi följa dessa

Både politiska och tekniska svårigheter

- Offentligfinansiella kostnader – underlättar om man följer Finansdepartementets beräkningskonventioner – var försiktig med dynamiska effekter
- Fördelningspolitiska aspekter
- Schablonregler innebär förenkling men medför avsteg från korrekt beskattning
- Risk för inkomstomvandling och skatteundandragande
- Övergångsfrågor kan skapa stora problem
- Skatteförfarandefrågor

Tre budskap

- Jurister och ekonomer – samarbeta
- Tänk på EU-rätten – från början
- Tänk på både politiska och tekniska svårigheter

Tack!

A close-up portrait of Ingemar Hansson, a middle-aged man with short, light-colored hair, wearing a dark suit jacket, white shirt, and dark tie. He is looking slightly to the right of the camera with a neutral expression. The background is blurred, showing what appears to be a bookshelf.

En ny skattereform

samtal utifrån Ingemar Hanssons tankar

Läs mer om medlemskap:

Nationalekonomi.se/medlem

NATIONALEKONOMISKA FÖRENINGEN

Grundad 1877

Praktiska genomförandeaspekter på en skattereform

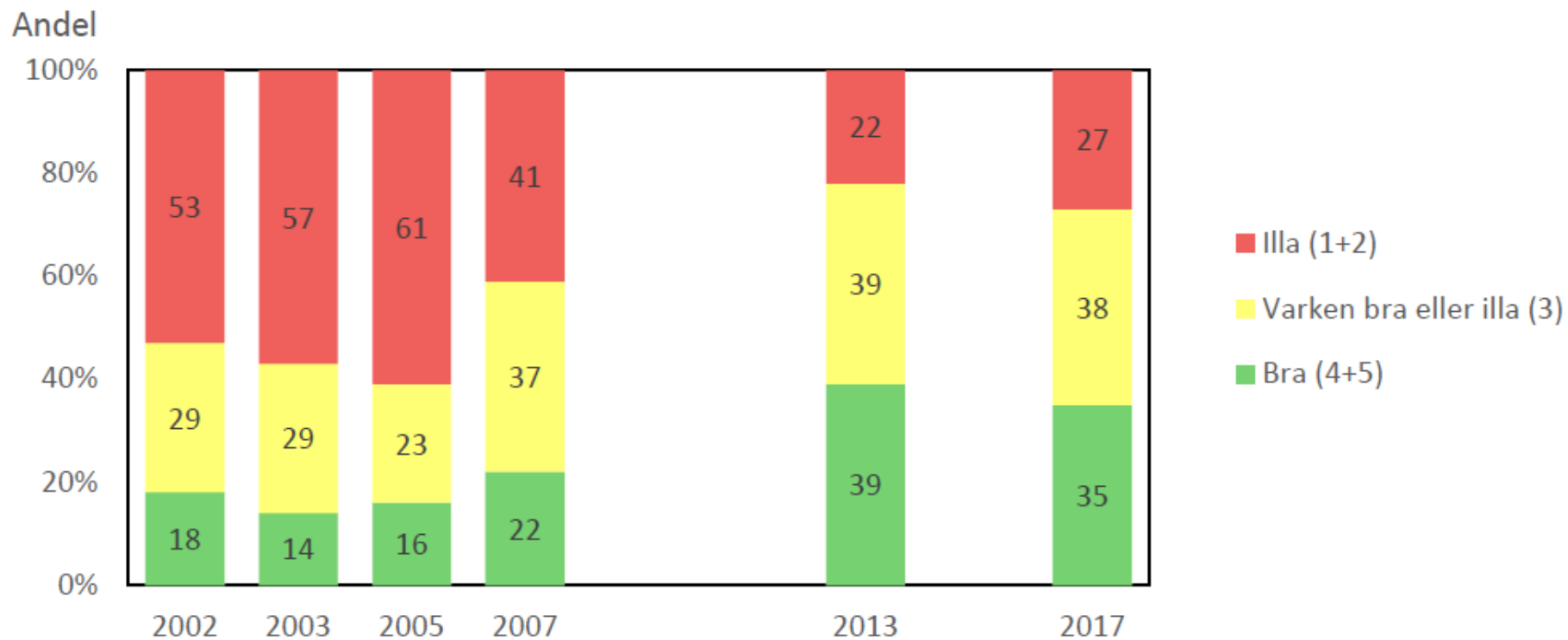
Katrin Westling Palm, generaldirektör

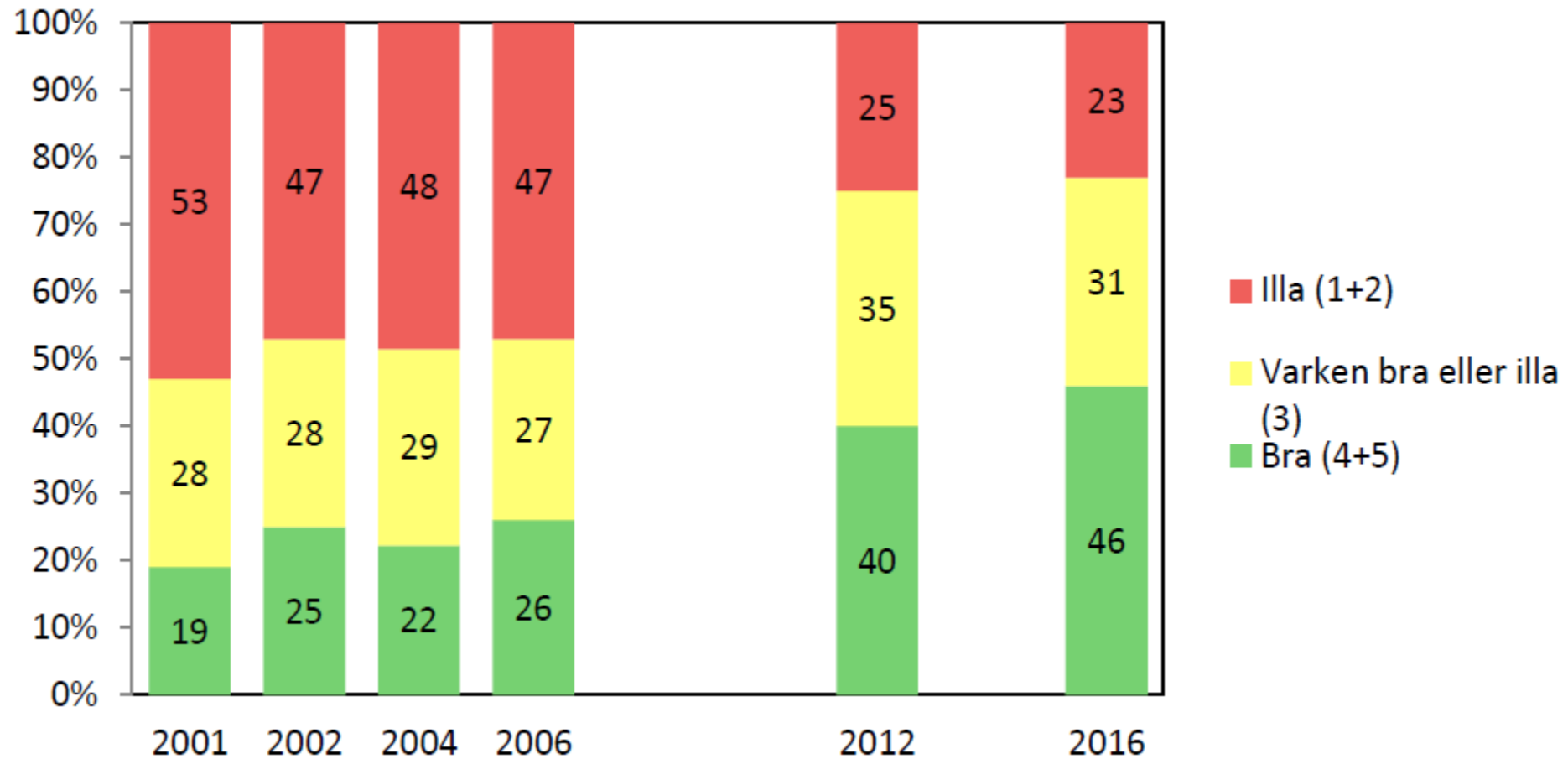
Vårt mål är enkelhet, oavsett regler

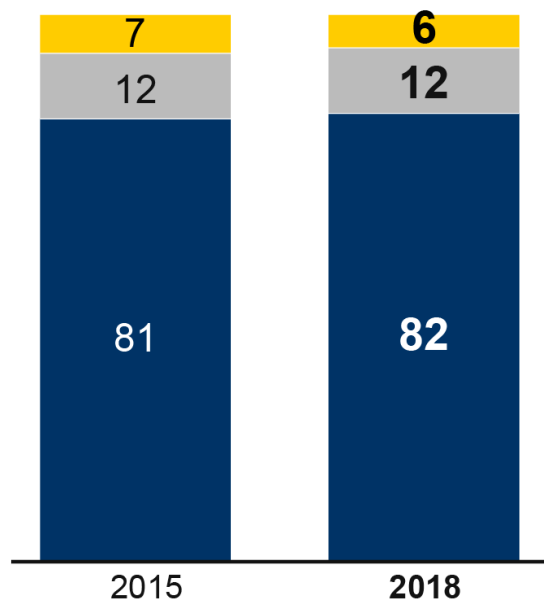
Företagens uppfattning om skattesystemet

Privatpersoners oppfatning om skattesystemet

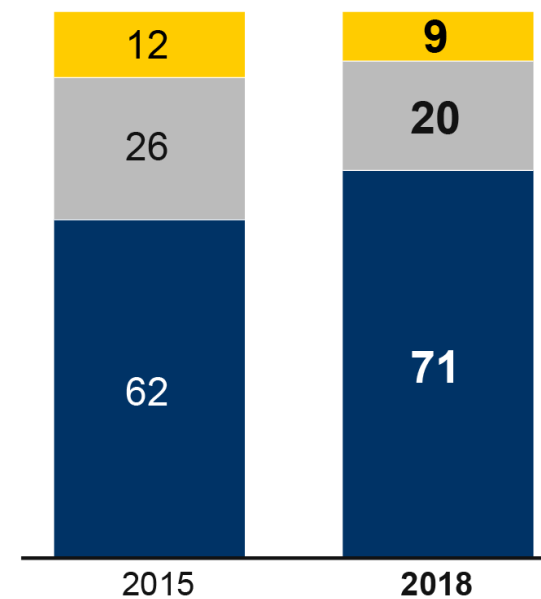

Det är enkelt att deklarerera (privatpersoner)

Det är enkelt för företag att lämna uppgifter om olika skatter (företag)

- Instämmer ej
- Varken eller
- Instämmer

Allt snabbare utvecklingstakt

- Digitalisering
- Gränslöshet
- Nya affärsmodeller
- Automatisering

Ett skattesystem ska fungera i praktiken

- Förutsebarhet
- Upplevas logiskt och rimligt
- Integrerat i vardagen
- Ta höjd för fortsatt digitalisering och globalisering
- Rätt förutsättningar för myndigheter

Tack!

A close-up portrait of Ingemar Hansson, a middle-aged man with short, light-colored hair, wearing a dark suit jacket, white shirt, and dark tie. He is looking slightly to the right of the camera with a neutral expression. The background is blurred, showing what appears to be a bookshelf.

En ny skattereform

samtal utifrån Ingemar Hanssons tankar

Läs mer om medlemskap:

Nationalekonomi.se/medlem

NATIONALEKONOMISKA FÖRENINGEN

Grundad 1877